

Kans voor de Veenkoloniën

Nieuwsbrief nr. 2

In deze nieuwsbrief:

- **Nieuwjaarswens**
- **Even voorstellen: Edward Mackenzie, programmaleider**
- **Wat doet de Stuurgroep?**
- **Even voorstellen: Joke Bakker, lid van de Stuurgroep**
- **Korte terugblik op bijeenkomst beleidsmedewerkers 10 december**
- **Werkconferentie KANS 2**
- **Agenda**
- **Aanmelden en inhoud voor deze nieuwsbrief**

Nieuwjaarswens: Een prachtig en gezond 2016!

Edward Mackenzie

Wat 2016 zal brengen voor Kans voor de Veenkoloniën? Dat weet niemand en dat is maar goed ook! Want het programma wil zich 'organisch' ontwikkelen, in een zoektocht naar betere antwoorden op de gezondheidsvragen van de regio. Wat we wel weten: we hebben een spannend maar zinvol jaar achter de rug. We hebben daarin al veel bereikt: binnen korte tijd kwam de programmaorganisatie rond en zat een aantal belangrijke partijen aan tafel. We schreven een plan van aanpak dat werd goedgekeurd door het ministerie van VWS en we maakten met alle partners plannen voor het eerste jaar die grotendeels ook werden gerealiseerd.

Daar gaan we in 2016 natuurlijk mee door, maar voor alles wil 'Kans voor de Veenkoloniën' een kans zijn voor ú. We blijven dus nieuwsgierig naar uw vragen en ideeën, want die bieden vast en zeker een rijke en stevige voedingsbodem voor het programma. Vanuit de stuurgroep en het programmabureau wensen we u én de Veenkoloniën een prachtig en gezond 2016!

Even voorstellen: Edward Mackenzie, programmaleider

In de komende nieuwsbrieven willen we u graag voorstellen aan mensen die zich inzetten voor Kans voor de Veenkoloniën. Allereerst de leden van de stuurgroep en het programmabureau. Edward Mackenzie, programmaleider van het programmabureau, bijt het spits af, gevolgd door Joke Bakker (stuurgroep) verderop in deze nieuwsbrief.

Gezondheid is vanaf het begin van mijn loopbaan, eind jaren '70, de rode draad in mijn werkzaamheden geweest. Van de gemeente Groningen verkaste ik naar de provincie om tenslotte bij GGD Groningen terecht te komen. Daar adviseerde ik gemeenten over hun gezondheidsbeleid en hield me bezig met tal van onderwerpen, zoals de problematiek van overmatig alcoholgebruik door jongeren.

En toen kwamen de Veenkoloniën... De gemeenten legden de rol van programmaleider neer bij de GGD'en van Groningen en Drenthe en aan mij werd namens hen gevraagd die rol in te vullen. Na een vol jaar 'gekanteld' werken aan het verkleinen van gezondheidsverschillen is er voor mij maar één conclusie: dit is veruit de meest boeiende opdracht die ik ooit heb mogen doen! Hoe meer ik de Veenkoloniën leerde kennen, hoe meer ik ook het sterke, eigen karakter van de inwoners leerde waarderen. Ik ben er van overtuigd dat de regio op eigen kracht vooruit kan, als er hier en daar een zetje wordt gegeven. En dat is precies wat 'Kans voor de Veenkoloniën' wil: aanjagen en verbinden, want er gebeuren al zoveel mooie dingen!

Ik prijs me gelukkig te mogen werken met een aantal mensen en organisaties die écht het verschil willen maken en daar de inwoners een centrale rol in willen geven. Ik word blij van alle mooie initiatieven en burgerkracht die ik tegenkom. En ik geniet van het werken met een betrokken stuurgroep en een hecht team van collega's in het programmabureau. Enthousiaste en gedreven mensen met verschillende achtergronden, maar allemaal zich bewust van de uitdaging: het moet anders. Hoe? Dat is de spannende zoektocht waar we op dit moment volop mee bezig zijn – waar die eindigt weten we nog niet, maar we laten ons in elk geval leiden door wat de Veenkoloniën ons zelf vertellen!

Wat doet de stuurgroep?

Bij de start van het programma, in maart 2015, werd gekozen voor een organisatievorm bestaande uit een stuurgroep en een programmabureau. Over dat programmabureau leest u meer in de volgende editie van deze nieuwsbrief, maar nu eerst even iets over de stuurgroep. Gemeenten spelen daarin een prominente rol: van de dertien Kans-gemeenten zijn er twee Drentse en twee Groninger gemeenten vertegenwoordigd. Daarnaast zijn er plaatsen ingeruimd voor de belangrijkste zorgverzekeraars in de regio: Menzis en Zilveren Kruis. Het Zorg Innovatie Forum is ook vertegenwoordigd, in de rol van beheerder van de middelen die ons door het Rijk beschikbaar zijn gesteld. En dan eigenlijk de belangrijkste zetel: die is, geheel in overeenstemming met de visie van

het programma, voor 'de inwoner'. Deze plaats wordt ingenomen door Joke Bakker, die zich hieronder (in deze nieuwsbrief) voorstelt. Haar taak is om er voor te zorgen dat bij alle discussies en besluiten de stem van de bevolking wordt gehoord. Tenslotte is het ministerie van VWS vertegenwoordigd in de rol van adviseur/waarnemer. Want vanuit Den Haag wordt 'Kans' met belangstelling gevolgd!

Wat gaat er zo allemaal om in die stuurgroep? Om u een indruk te geven lopen we even wat punten bij langs uit de laatste vergadering, die van 17 december jl. Er was een wisseling van voorzitter (Roelof Vos maakte plaats voor Frits Alberts), er is gesproken over de komende werkconferentie, over de route naar de plannen voor de komende jaren, over de opzet van deze nieuwsbrief en over een belangrijk inhoudelijk onderwerp, laaggeletterdheid. Ook is uitgebreid gediscussieerd over de besteding van de Wolbert-gelden. We hebben in 2015 al een groot aantal initiatieven opgepakt maar liepen daarbij ook tegen een valkuil aan. Kans voor de Veenkoloniën is nadrukkelijk niet de zoveelste subsidiemogelijkheid, maar wordt soms wel zo gezien. Ideeën en suggesties zijn welkom, maar subsidieverzoeken worden afgewezen. De stuurgroep wil duidelijker criteria voor wat wel en wat niet mogelijk is binnen het programma. Want dat is precies de rol van de stuurgroep – sturen!

Even voorstellen: Joke Bakker, lid van Stuurgroep

Kans voor de Veenkoloniën begint bij de inwoners!

Mijn naam is Joke Bakker en ik ben sinds december 2015 lid van de stuurgroep Kans voor de Veenkoloniën. Mijn taak in deze stuurgroep is er alert op te zijn, dat inwoners voldoende kansen kunnen pakken en zo de eigen regie kunnen nemen over zichzelf, hun buurt, dorp, wijk, gemeente op het gebied van gezondheid in de meest brede zin.

Waarom ik namens inwoners? Ik ben hiervoor gevraagd en ik heb ja gezegd. Ik vind het namelijk belangrijk dat ieder mens, voor zover mogelijk, de regie over zijn eigen leven heeft, ook als er door omstandigheden door ziekte of andere factoren (bijvoorbeeld werkloosheid) de regie houden niet zo vanzelfsprekend lijkt.

Vanuit die gedachte werk ik, samen met vele anderen, al sinds 2003 in mijn eigen wijk Emmerhout in Emmen. Wij gaan uit van de mogelijkheden die ieder mens heeft. Vanuit die gedachte is er een bewonersbedrijf opgericht, waar alleen bewoners het voor het zeggen hebben.

Zo hebben wij alle zorginstellingen en informele organisaties uit de wijk aan elkaar geknoopt en sturen we dit aan via een stuurgroep 'Emmerhoutlijm'. We organiseren zorgcafé's en werken er met elkaar aan dat niemand in de wijk tussen wal en schip valt.

Ik word hierin gestimuleerd vanuit mijn voorzitterschap van het bestuur van het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA). Binnen dit landelijke platform, waar actieve bewoners elkaar ontmoeten, bestaat al 27 jaar een netwerk dat raakvlakken heeft met bewoners uit veel wijken en dorpen in Nederland, met het ministerie, de politiek en andere landelijke organisaties, die iets voor ons kunnen betekenen. In dit platform wordt kennis gedeeld, nemen bewoners de regie in eigen hand, beïnvloeden hiermee de politiek, zoals bijvoorbeeld de regeldruk. Dit alles om er voor te zorgen dat de regie zoveel mogelijk in eigen hand blijft of terugkomt.

Daar ga ik mij de komende tijd in de stuurgroep op richten met bewoners van de Veenkoloniën als uitgangspunt!

Korte terugblik op bijeenkomst beleidsmedewerkers 10 december

Op 10 december zijn de beleidsmedewerkers Volksgezondheid van de betrokken gemeenten samen gekomen om met elkaar verder te praten over de invulling van het programma van 2016 - 2019. In een carrousel werd in groepjes per programmalijn in een positieve sfeer van gedachten gewisseld. Ook was er een sessie over 'shared savings', het principe dat bereikte besparingen (aan de kostenkant) worden ingezet voor nieuwe investeringen. Dit is een belangrijk thema voor de komende jaren, omdat daarmee innovatie door kan gaan, ook als Kans voor de Veenkoloniën stopt.

Kernelementen

Per programma noemen we een aantal onderwerpen die opvielen tijdens de brainstorm:

Leefstijl

Al pratende bleek dat het makkelijker was om in concretere acties te praten dan in algemenere

doelstellingen. Deze acties kunnen uiteraard in doelstellingen worden omgezet. Een paar zaken die genoemd werden, zijn:

- Maak gebruik van de buurthuiskamer. Faciliteer de ontmoeting, bijvoorbeeld de buurtbarbecue.
- Gebruik het sociaal team als informatiebron. Werk met een op een-gesprekken. Sluit aan bij de bestaande manier van werken.
- Gebruik de GIDS gegevens.
- Kijk of en hoe de houding van de professionals is veranderd of veranderd moet worden.
- Zoek verbinding met het werkplein.
- Stop met 'mensen moeten', doorbreek de vicieuze cirkel.
- Kijk naar de condities (randvoorwaarden van inwoners):
 - Inkomen
 - Mobiliteit
 - Taalvaardigheid
- Kern: fit in je hoofd, is fit in je lijf. Meer mensen met lage SES doen mee.

Participatie

- Zorg dat initiatieven elkaar kunnen inspireren.
- Neem initiatieven serieus en maak het inwoners zo eenvoudig mogelijk om ze te kunnen realiseren.
- Doe dingen zichtbaar, zodat inwoners zien dat er iets gebeurt.
- Heb oprecht aandacht voor inwoners, luister goed en waardeer ze.
- Handelingsverlegenheid bij gemeenten. Hoe kan ik inwoners helpen?
- Organiseer het werk op een creatieve manier, de gebaande paden leveren te weinig op.
- Mobiliteit is een probleem voor de kwetsbare groepen. Afstanden zijn groot en openbaar vervoer slecht.
- Huis-aan-huis bezoek in sociaal zwakke wijken is een kans.

Zorgeffectiviteit

- Naast het ophalen van de vraag bij inwoners, moet er een knop om bij professionals.
- Ga zelf eens in gesprek (als ambtenaar), kom van je burgerangst af. Sluit aan bij een koffieochtend in de wijk of ga mee met een buurtwerker.
- Toewerken naar kanteling bij professionals: aansluiten bij taal en belevingswereld van inwoner, luisteren naar inwoner. Doe bijvoorbeeld een gesprekstraining voor cliëntadviseurs/sociaal werkers.
- Zet in op innerlijke drijfveren, zowel bij de professionals als bij de inwoners
- Organisatie: zorg voor interne verbindingen en ontschotting van financiering
- Ontmoetingsplaatsen in buurthuizen of sportclub, kroeg, gebruik oude leegstaande panden.
- Laat ouders deelnemen aan de gesprekken rondom hun kinderen, zij zijn de eerste probleemeigenaar
- Faciliteer en ondersteun vrijwilligers.
- Houdt peer-to-peer contacten in stand.
- Professionals moeten uiteindelijk zelf de vraag ophalen.
- Vraag die is blijven liggen: wie wil actief meedenken bij de uitwerking van programma's? Zorgeffectiviteit?

Shared savings

- Centraal staat: de bereikte besparingen delen en benutten in het gebied van de Veenkoloniën.
- Doel is dat de gezondheidswinst ook na de looptijd van het programma voortgezet kan worden.
- De 'savings' kunnen vervolgens ingezet worden voor bijvoorbeeld: nieuwe projecten en interventies, dekking van noodzakelijke voorinvesteringen, opstartkosten en programmakosten (projectorganisatie) en het belonen van zorgaanbieders voor het realiseren van gezondheidswinst, betere kwaliteit van zorg en lagere kosten.
- Mogelijkheid om te experimenteren met andere vormen van financiering in de zorg die ontwikkeld worden met patiëntenorganisaties, zorgverzekeraars, zorgaanbieders die in de regio actief zijn.
- Kijk naar eerdere initiatieven die gestart zijn om ervaring op te doen met shared savings, o.a. de VWS Proeftuinen.

Een aantal opmerkingen tijdens de brainstorm over shared savings:

- Denk ook aan huisartsen en kijk naar de rol van wijkverpleging
- Verwijzingen huisartsen naar tweede lijn GGZ geeft mogelijkheden voor shared savings
- Contact tussen gemeente en verzekeraars is nieuw
- Leg het accent op preventie
- Begin klein en zorg voor vertrouwen

Hoe verder?

De input die we uit deze bijeenkomst hebben verkregen, komt in het volgend overleg van het programmabureau aan de orde. Vervolgens zal op 18 januari in een vervolgbijeenkomst met de beleidsmedewerkers hierover doorgepraat worden, zodat de inbreng benut wordt voor het programma 2016 - 2019.

Vooraankondiging Kans 2

Noteer in uw agenda de Werkconferentie KANS 2! **Maandag 22 februari 2016 in Stadskanaal van 13.00 tot 17.00 uur.** Op dit moment zijn we bezig met het samenstellen van het programma. Meer informatie volgt dus binnenkort!

Agenda

- 7, 13, 21 en 27 januari: overleggen programmabureau
- 18 januari: vervolg bijeenkomst beleidsmedewerkers
- 22 februari: werkconferentie Kans 2

Aanmelden en inhoud voor deze nieuwsbrief

Deze nieuwsbrief is bedoeld voor mensen die belangstelling hebben voor Kans voor de Veenkoloniën. Wilt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief? Mail dan even naar directiesecretariaat@ggd.groningen.nl. Heeft u onderwerpen die interessant zijn om op te nemen in

deze nieuwsbrief? Mail dan even naar Myra de Koning (communicatieadviseur Kans voor de Veenkoloniën) via mdekoning@aaenhunze.nl.

DISCLAIMER:

Aan de informatie in deze e-mail en ieder aangehecht databestand kunnen geen rechten worden ontleend en de gemeente Aa en Hunze aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden en/of gedateerde informatie.

Als u niet de bedoelde ontvanger bent wilt u dan dit bericht en ieder aangehecht databestand verwijderen en de afzender hiervan via e-mail op de hoogte stellen.